

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Postboks 93
4791 Lillesand

Oslo, 25. august 2021

Kommentarer til NKOM; Varsel om vedtak - endring av «Tilleggsvedtak i Marked 3b - Grossisttilgang til fast mobilt bredbånd»

JetNett stiller seg positive til NKOM sitt forslag om tilleggsvedtak i marked 3b. Det er et vesentlig grep for å sikre konkurranse i markedet og gi kundene rett til å velge bredbånd fra den tilbyderen de selv ønsker. Samtidig er dette strengt nødvendig for å fremme bærekraft og øke samfunnsøkonomisk nytteverdi. Som NKOM skriver: «Begrenset kundemobilitet innebærer ikke bare at valgfriheten til sluttbrukeren reelt sett blir redusert, men også økte kostnader for kjøpere av tilgang til FTB i kampen om nye kunder. Fraværet av mulighet til å gjenbruke antenneutstyret er dermed egnet til å dempe konkurransen om sluttbrukere av fast trådløst bredbånd.»

Et tydelig vedtak rundt problemstillingen har allerede tatt lang tid og det er viktig at denne prosessen effektiviseres av NKOM slik at tilbydere kan være med i konkurransen om markedet på FTB. Slik vilkårene er i dag har Telenor som er en dominerende aktør i markedet fortsatt full skjerming av konkurranse mot egne kunder. JetNett påpeker viktigheten av at prosessen må være tidsbestemt og løst i løpet av kort tid.

For ordens skyld vil vi påpeke at Telenor ikke lanserte sitt grossistprodukt på FTB i juni 2020. Vår erfaring er at det fortsatt i april 2021 var gjenstående punkter for å kunne tilby FTB gjennom Telenors grossistprodukt. Reelt sett var det med andre ord ikke klart før i april / mai 2021.

Under finner dere kommentarer fra JetNett på de to hovedtemaene utpekt av NKOM.

3.1 Gjenbruk av antenner

JetNett stiller seg positive til gjenbruk av antenner da dette vil åpne for konkurransen i markedet. Med dagens operatørlås på utstyret betyr det i prinsippet at kundene blir låst til en aktør. Byttekostnaden ved å bytte leverandør av Trådløst Bredbånd, nemlig å kjøpe og installere ny antenne, er både høy og lite bærekraftig. Enten blir det en høy kostnad for sluttkunden eller for den nye leverandøren. Det er også etter vårt syn ikke riktig å låse kunden til *en* aktør når kunden selv eier utstyret.

Utover selve prinsippet om å tillate gjenbruk er det viktig hvordan dette gjøres i praksis. Det viktige i denne sammenhengen er at tilbyder får tilgang til å gjøre endringer i oppsett og innstillinger på utstyret til kunden. Med en slik tilgang vil det være mulig å utstyre kunden med et nytt SIM-kort, og deretter oppgradere innstillingene på utstyret over nettet (remote). Kunden eier selv utstyret som er levert av Telenor, og dermed er det Telenor som må sørge for å åpne utstyret slik at kunden kan bytte til en annen leverandør dersom kunden ønsker det. Det kan ikke påløpe noen kostnader, hverken for kunden eller ny leverandør ved et slikt bytte.

JetNett er uenig i at Telenor skal få ansvaret for å ta frem et grensesnitt for bytte av tilbyder (liknende det som har vært i bruk på DSL for bytte av ISP) da dette i praksis er forsinkende og lite nødvendig. Telenor bør pålegges å lage en enkel kanal hvor tilbyder kan melde inn overtagelse av kunde og oppsigelse av abonnement mot Telenor. Deretter kan det åpnes opp for at tilbyder kan oppgradere firmware på antennen remote. En mulighet kan være at man i firmware på antennen kan

identifisere hvilken tilbyder det er gjennom hvilket SIM-kort som er satt inn i antennen. Dermed kan man ved bytte av SIM-kort fra en tilbyder til en annen sørge for å rute trafikken til ny tilbyders management system og oppgradere firmware automatisk.

JetNett mener, som NKOM, at dette ikke vil være uforholdsmessig kostnadskrevende. Samtidig mener JetNett at det er behov for et tydeligere krav om tidslinje, og et pålegg om en frist for når dette skal være effektivt.

JetNett presiserer at gjenbruk av antenner også må gjelde for de kundene som i dag har 4G-utstyr. Tilbyderes SIM-kort må også kunne brukes i dette utstyret, da disse kundene ellers vil være helt skjermet for konkurranse. I praksis betyr dette at tilbyders SIM-kort skal tillates med TAC (Type Allocation Code) for det 4G utstyret Telenor har levert til kundene.

Når det gjelder muligheten for tilbakekjøp av antenner mener JetNett at denne modellen er både lite bærekraftig og til ugunst for sluttkundene. I praksis vil det medføre at kunden må fysisk koble ned utstyret (som gjerne henger høyt på veggen) for deretter å melde krav til Telenor om tilbakebetaling, samt kjøpe og installere ny antenne (som i praksis vil være teknisk identisk).

3.2 Oppdatering av lister over tilgjengelig adresser for salg

JetNett stiller seg positive til forslaget der, «NKOM mener etter dette at det er nødvendig å pålegge Telenor å tilby adresselister og/eller en bestillingsprosess som gir eksterne tilgangskjøpere økt forutberegnelighet for tilgang ved å sikre at en gitt adresse som er oppgitt som tilgjengelig for salg av FTB fortsatt er tilgjengelig for salg og leveranse i en viss påfølgende periode.» Imidlertid ønsker JetNett å presisere at det bør ligge en tydeligere føring på hvor lang tid det skal ta før en slik løsning må være på plass. Det bør stilles krav om at dette blir iverksatt innen en fast bestemt dato og i nær fremtid.

En annen utfordring oppstår hvis tilbyder ønsker å selge Trådløst Bredbånd til et spesifikt område, eksempelvis et nybyggerområde eller et hytteområde. Selv om det gjennom adressesøket fremstår som om alle adressene i dette området kan få Trådløst Bredbånd, er det ikke gitt at dette er tilfellet. Hvis mange beboere på disse adressene skulle velge å bestille kan det på grunn av total kapasitet i basestasjonen(e) vise seg at en del adresser likevel ikke kan bestille. Dette gir en uforutsigbarhet og potensielt høye salgskostnader. I disse tilfellene, såkalte prosjektsalg, må det finnes en mulighet for tilbyder å få oversikt over maksimal kapasitet i området, reservere kapasitet, samt mulighet for å bestille mer kapasitet hvis nødvendig. JetNett ønsker at NKOM legger en konkret føring for hvordan Telenor skal løse denne problemstillingen.

Utover prinsippet NKOM belyser mener JetNett at det bør gjøres en vurdering rundt hvilke adresser FTB skal være tilgjengelig på. Vår forståelse etter dialog med Telenor er at FTB ikke er tilgjengelig på adresser der Telenor har eksisterende fiber-infrastruktur og i borettslag. I tillegg er det også indikasjoner på at FTB ikke prioriteres / tilbys på adresser hvor Telenor har planer om å bygge fiber. Dette er etter vårt syn et diskriminerende konkurransevilkår da flere av kundene som ikke har fibernet i dag og ønsker en bedre løsning ikke kan få FTB. Kunden må kunne velge selv hvilken bredbåndsteknologi den selv ønsker uavhengig av hvor Telenor har eksisterende fiber eller planlegger å bygge dette.

På vegne av Jet Nett AS,

Subhan Malik
Daglig leder